

אבא היקר,

קצת קשה לעמוד כאן בבית הקברות, ליד קברך. זה ממש לא מתאים לך, חייכן ולבבי ושופע חיבה. אבל כאן אתה נמצא היום והיום – אנחנו מציינים 47 ימים מאז הלכת מאיתנו.

איננו מבקשות לסכם את חייך, מעשיך או אישיותך. היריעה הרי קצרה מדי. אבל רצינו להזכיר מספר קווים לדמותך, עת שאנחנו נמצאות פה איתך ובשעה זו של גילוי מצבתך.

מאד אהבת את החיים, היית מאד סקרן לגביהם, מזויות שונות ומגוונות: מתופעות הטבע ועד למעשי אנוש ותוצאותיהם, מהכימיה, הפיזיקה, הביולוגיה, הגיאוגרפיה, ההיסטוריה ועד לספרות, לתיאטרון ולמוזיקה, וזו רק רשימה חלקית. אהבת לעבוד ונהנית ממיגוון עבודות: מעבודה חקלאית, דרך ההוראה והחינוך ועד למעבדה הכימית בסקופוס, שם עבדת עד לשנות השמונים לחייך. ואפילו ביצירה עסקת, כשכתבת למטרות שונות, מסיפור תקופת השבי בלטרון, דרך שירים ופזמונים לאירועים שונים ועד לדברי הספד על חבריך. אך בעיקר אהבת ללמוד ועשית זאת ללא ליאות, עד יומך האחרון. תמיד היתה לך ערימה גדולה של דברים שעוד רצית לקרוא, ערימה שמעולם לא קטנה. הזמן לא הספיק לכל המידע שעוד רצית לעכל.

גם איש חברה ושיחה היית. תמיד שמענו מאחרים כיצד התפעלו ממך, איזה איש נפלא אתה, איזה גינטלמן, איזה איש חביב, איזה איש חכם, בעל ידע מאד נרחב וזיכרון אדיר. כן, כך ראו אותך האנשים שפגשו אותך וכך אמרו עליך, אפילו לאחר פגישה אחת. מבלי שידעת או מבלי שהיית מוכן להודות בכך, כבשת את ליבם של אנשים. כשלווינו אותך בשנים האחרונות, שמענו זאת הרבה מרופאים, אך גם מחברינו שפגשו אותך.

ובשבעה, אבא, שמענו גם מחלק מחניכך, שסיפרו איך היית להם כתף, מקור לעידוד ומגדלור. לחלקם היית כזה גם שנים רבות לאחר שכבר בגרו. כשהיו מתלבטים, היו באים להתייעץ איתך ולקבל את אישורך וכשהרגישו חולשה בשבילי החיים, היית מעודד אותם ונוסך בהם ביטחון.

אנחנו יודעות שהיו לך חיים טובים וארוכים, בהם היית בריא, כמעט עד לרגע האחרון. נהנית ועשית, חיית בביטחון, למדת וטיילת. הקמת משפחה וזכית לשחק עם נכדיך וניניך. אנחנו יודעות שאין זה דבר פעוט ומודות על כך. זה בודאי הרבה יותר ממה שהיה להוריך.

אבל, הפרידה ממך קשה. קשה מאד. אין כל חשיבות לגיל ה-90 בו נגעת או לידיעה שחיית חיים מלאים וטובים. לנו, בנותיך, קשה לחשוב על החיים בלעדיך, על כך שכבר לא נוכל לראותך,

לדבר איתך או לתת לך נשיקה. היית ותמיד תהיה חלק מאיתנו, או כמו שאמא אומרת: אתה איתנו בלב, כל הזמן. היית איתנו ביום הולדת ה-90 של אמא, אותו לא רצתה לחגוג בלעדיך. היית איתנו בליל הסדר, כשישבנו סביב השולחן ותמשיך ותהיה איתנו בכל אירוע שיבוא. תמיד נצטרך רגע של התעשתות, של הכרה שאתה לא נמצא איתנו פיזית.

אמא בסדר גמור. ממש גיבורה. ממשיכה במסלול החיים, בראש מורס ובעין מפוכחת. שוב היא מפגינה את הנשמה הבריאה שלה. גם אנחנו, בנותיך, ממשיכות בחיינו, מתפקדות, אך עדיין מתקשות להתעורר מהזעזוע הזה, של לכתך. גם תכניות הבית ממשיכות להתגלגל. נכדה אחת נסעה לשהות בניכר ושניה מגדלת פה את בתה, הנינה שלך שכבר לא הספקת לפגוש. והנכד הצעיר, רני, ממשיך בלימודיו באוניברסיטה, עם הפטיש המיוחד שנתת לו, לצורך לימודיו. הוא ניתן באהבת הטבע והגיאוגרפיה שלך. שמחנו כל כך שהנכדים באו לבקרך בבית החולים יום לפני שנפטרת, ושגם בחולשתך ובערפול הכרתך זיהית אותם, חייכת אליהם ואפילו קצת דיברת איתם.

עכשיו אתה כאן, אבא, חזרת אל חבריך הטובים מההכשרה בפראג ומהקבוצה הציכית שהגיעה למעין צבי מבאר טוביה. כאן אתה שוב בחברת חיים מסד, אברי ומרים גרין, חיה יעקב, עלי הראון, יהודה גולן ושלוימה נאור. כולם מסביבך וישארו לידך עד עולם. אתה בחברה טובה.

נוח על משכבך בשלום.

שלך תמיד, הבנות.

עברו ימים וימיאל אלא אתנו.

ספרנו אז, וספרנו אנחנו, המלפנים ותהרים.

עברו כמה ימים של שכנה ותורה מלא אהבים לך.

ומיאל אלוהים ואמונה חבבה אחיב, אלוהים הם חסידים ולפניו לך
יש כאלה רק בספרים ובסרטאים.

ומיאל שפת אלהים צופאית, הקדושה לך אצ"ן פורתו בקדמה דברו
המקובל של הדות, כאלו למחלת או.

העלמה בין שתי הדורות הסבה למקום למקום זקנה - ראו
מאזלה ולונית, המצב (אבלו דלפן, האהבים מאזלה עקב תנאית-י'
הנבדלים הם פה פנינים דברות

או אהבה של שפני הנה אומה מול שורת אהבים בינו ללי
בן פשוט מתבאר אפוא שהיא.

ומה יום בתלם יום הקדמה הלכה לעומת יולה זלג יונים
אם אהבים, ולפני קפה וכמהן ענה, תולת אהבה.

ומיאל לכה כל פה מיליון האלה בקולם ספר זה פנה לענין,
אם פתא שרים פה, כמה, אם אהבה עתה פשוט יתלבי ינו.

מקום. כך הוא ענין ימי האהבה של שכונת השכונה הלבנה
אהל נלכה כך פתחים, ומיאל מלא תיבן זה פנינו, אילו הדות
אמורה מצחיקה תמיד בקהל הנכון תמיד בהפניה.

ומיאל אז התאונן אלוהים, הקהל זה ביתו והל' למ את אהב וו
כאלה אלפי אלף מלפניה שמי ביות הזלג מאזרח ויסו

ומלכו שלמי אהבה אהלה ביותו של זלמי כמו להלל, אהלה נאלץ
פשוט אהבה אל פה. וכל צדו כהלך זה הלאו אהבה אהב

פשוט עברו עבר השני. קצ"ן אנו באלה את ומיאל מקום זה
הקדושת אהב או אהבה אהבה אהבה ואהבה זה "לך

זה הגיונה" הוא מסר ז' כלכן אהבה אלם נאלץ ומה
זאת.

ואי זכה הנה.

מי